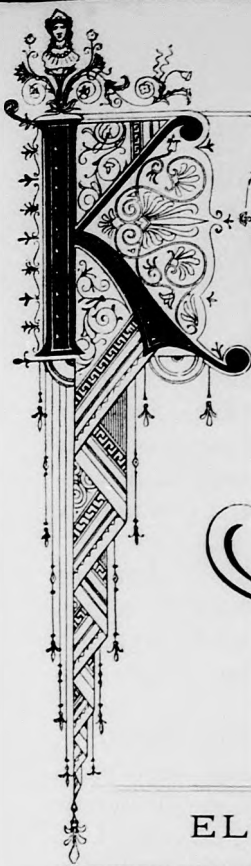

14. szám.

Budapest, 1874.

KIS VASÁRNAPI UJSÁG.

KÉPES HETILAP
(AZ IFJUSÁG SZÁMÁRA.)

Második évfolyam.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR: egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„KIS VASÁRNAPI UJSÁG”-ra.

Azon t. cz. olvasóinkat, kiknek előfizetésök mult hó végével lejárt, tisztelettel felkérjük: sziveskedjenek előfizetésöket mielőbb megújítani, hogy lapunk szétküldése fenakadást ne szenvedjen s hogy a nyomtatandó példányok száma iránt magunkat tájékozhasssuk.

Előfizetési feltételek:

Negyedévre (april—juni) . . . 1 frt 50 kr.
Félévre . . . . . 3 „ —

Az előfizetések postautalvánnyal legcélszerűbben eszközölhetők és Buda-Pestre (egyetem-utca 4. sz.) a Franklin-társulat magyar irodalmi intézet hirlap-kiadóhivatalába (ezelőtt Heckenast G.) intézendők.

A „Kis Vasárnapi Ujság”
kiadó-hivatala.

A B Ű V É S Z.

Elbeszélés.

Egy régi, régi hitrege azt meséli, hogy a jó Isten, miután a világot valamennyi állatokkal, és legutoljára az emberekkel együtt megteremtette, ez utóbbiakat összehitta, s mindent, a mit teremtett, szétszött köztük. A vadásznak adta az erdöket és ezek lakóit, a halásznak a vizeket, a földmivesnek és pásztornak a mezöket és réteket, úgy hogy senkinek sem vala oka elégedetlennek lenni. Hanem midön már minden szét volt osztva s a megajándékozottak vigan hazamentek, akkor megjelent még egy ember, igénytelen és szerény, a ki szintén valami adományra várákozott. Bizony pedig már késön jött. Ő egy költö vala, a ki a földi javak szétszöttása alatt otthonn ült és a teremtés dicsö voltáról verseket irt. A jó Isten már semmit sem adhatott neki, mert minden el vala ajándékozva, — e helyett azonban a költö biztos otthont nyert az égben, s a mikor csak oda beszél, mindig barátságos fogadtatásra talál....

A földi javakban való eme szükölködés öröklött sorsa érte Lerche Jeremiást is, egy jószívü, szerény férfiut, a ki írö volt. Mig

műveit a közönség megérdemlett elismeréssel fogadta, a szegény Lerche egyetlen fiával, a kinek születése az anya életébe került, egy tál burgonya mellett ült, lélekben boldogan, hogy keresete éppen elég arra, hogy adósság nélkül megélhessen.

Hanem az atya gyenge egészségét a folytonos munka nagyon megrongálta, s egyszer csak testben, lélekben megtörve ágyba hanyatlott, és nem is kelt fel többé. Midőn szeme megtört, abban egy könyv csillogott, — nem a viláért, mely oly kevés örömet nyújtott neki, hanem a fiúért, a ki sirva állt halálos ágya mellett.

Lerche Jeremiás halála nagy részvétet keltett. Koporsóját nagy tömeg kísérte a temetőbe, s a lapok emelkedett hangu sorokat szenteltek emlékének. Ez vala az egész, s mindenki azt hitte, hogy ezzel megtette kötelességét.

Az atya tehát most már jó helyen volt — örökre, hanem máskép állt a dolog a fiúval, a ki épp most tölté be tizenötödik évét. Rokonai, a kik magukhoz vették, nem voltak, — s az elhunytak barátjai és ismerősei, a kiknek módjukban állt volna, nem akarták azt tenni. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint az, hogy a gyámoltalan árvát atyjának szülővárosába szállítsák.

Ez pedig egy kis mezőváros volt, hol a boldogult Lerchet régen elfeledték és senki sem dícselkedett rokonságával. A böles tanács e szerint nem kevésbé bámult, midőn egy napon a székvárosból nagy levél érkezett azon jelentéssel, hogy „a kiskorú Lerche György, tizenöt éves, nőtlen, bajszatlan, barna haju, jobb mutatóujján egy szemölcsessel, vagyontalan, ref. vallású, egyetlen fia Lerche Jeremiásnak, az írónak, mint illetőségi helyére tartozó — utban van Ochsenhausen felé s másnap oda fog érkezni további ellátás végett.“ No ilyesmi sem fordult elő Ochsenhausenban emberemlékezet óta, nem csoda hát, hogy általános hatást keltett.

Már egy órával a levél megérkezte után látták a tanácsterem ajtónállóját, Löfflert, lótni-futni az utczákon, hogy a polgármester meghagyása folytán a tanácsnok urakat rendkívüli ülésre hívja össze. A fontos arc, melyet Löffler öltött, s itt-ott elejtett egyes szavai valami különös fontosságú eseményre

engedtek következtetni, de senki sem tudta, mi legyen az voltaképpen, mert a polgármester mélyen hallgatott a levél tartalmáról, s így csak a találgatásnál maradtak, a mi aztán sok mindenféle szóbeszédre adott alkalmat.

Másnap délelőtt tíz órakor az egész tanács össze vala gyűlve a városházán. Ez előtt, az ugynevezett ludpiaczon, ott állt sűrű tömegben a város lakossága, kíváncsian várva a titokteljes irat tartalmának közlését.

Miután a senatorok a zölddel borított asztal mellett elfoglalták helyeiket, a polgármester elővette a székvárosból jött nagypeccétes levelet, és méltóságos hangon felolvasta.

— A legfőbb hatóság tehát elrendelte, — ismétlé még egyszer annak tartalmát, — hogy a városunkbeli születésű Lerche Jeremiás fiát, a kis Lerchet, átvegyük és róla gondoskodjunk. Most tehát azt bátorodom kérdezni a tisztelt tanácstól: miként lehetne ezt legjobban és legjutányosabban teljesíteni?

Félórai, a gondolkodásnak szentelt, néma csend után fölállt Darm mészáros és tempomatya, s mondá:

— Azt hiszem, némi fizetés mellett valami mesterhez kellene őt adni inasnak.

— Ez az én véleményem is, — nyilatkozék Streckfusz pék. — Ne feledkezzetek meg, uraim, hogy a székváros szemei ránk vannak függesztve, s hogy tekintetbe kell venni városunk és a tanács becsületét.

— A nép a városház előtt áll, kormányzó tanácsának nyilatkozatára várva, — kiáltá Purzpichler borbély. — Nem lenne-e jó, tisztelt uraim és collegáim, ha a lépcsőzetről beszédet intéznénk hozzá, és a kis Lerchet a legkevesebbet kívánónak gondoljaira biznók?

— A gondolat nem rossz! kiáltott fel Wackelmann timár. — Purzpichler collega, te derék gyerek vagy!

Az egész tanács helyeslő zajjal elfogadta Wackelmann indítványát.

— Tehát a hozott határozatot hirdessük ki a népnek, — mondá a polgármester.

A tanács megjelent a tanácsterem előtti lépcsőzeten, s a ludpiaczon halotti csend állt be. Juhnyájhoz hasonlóan, ha menny-

dörög, meredt mozdulatlanul néhány száz fej egymás mellett.

— Purzpichler collega, szólj te a néphez — kluk — éppen szörnyű csuklást kapok — kluk, — mondá a polgármester. — Csak ne feledd el, hogy — kluk — a ki legkevesebbet kíván a gyermek ellátásáért.

Purzpichler, mint a csuklás elleni csalhatlan szert, azt ajánlá a polgármesternek, hogy hüvelykujját szorítsa be és lélekzetét tartsa vissza; hanem ez most semmit sem használt, és a borbélynak beszélnie kellett.

— Polgárok! — kiáltá, — benső érzelmeitekre hivatkoznak! Szép dolog a kötelességet az emberiséggel összekötni és a kereszténység tanait szem előtt tartani.

— Éljen! — kiáltá a tömeg.

— Egy gyermekről van szó, a kit Lerchenek hívnak, — folytatá Purzpichler.

— Számára mester kerestetik, s a tanács határozata értelmében őt az kapja meg, a ki legkevesebbet kíván. Polgárok — kicsoda ajánlkozik?

A tömeg közt élénk mozgalom keletkezett.

— Micsoda, hát nem háboru? — Egy gyermeket kótyavetyéznek el? — És ezért az a sok lárma és czeremonia? — mormogtak a távolabb állók.

— Senki sem akar ajánlkozni? — dörgé Darm, a templomatyja.

— Krötenstein mester, ön ügyes cipész, — nem lenne kedve a fiut felfogadni? — szólta meg Purzpichler egy közel állót, a ki nem éppen tiszta kezével burnótszelenczét kínált szomszédjának.

— Most nagyon sok a gyári munka, — felelé Krötenstein, — s azok utóvégre még majd az inasokat is fölöslegessé teszik. Nekem nem kell, habár a böles tanács akár egy milliót ígérne is!

— Hát ön, Meyer mester? Ön nagyon keresett szabó, és gyermeke sincs! — kiáltott Purzpichler tovább.

— Ej mit, kinek mi köze hozzá, — felelé a szabó, mintegy sértődve; — én elvégzem kötelességemet, pontosan megfizetem adómat, többet a tanács nem követelhet tőlem.

A tanács azt kezdé észrevenni, hogy a gyülekezet mindinkább összeolvad és semmi

kedvet sem mutat a kis Lerche végett ajánlatot tenni. Már csak imitt-amott állt még egy-két csoport, beszélgetve, midőn Propf, az orgonahúzó és éji őr jelentkezett félénken, azon ajánlattal, hogy — miután ő már öreg és gyenge — a kis Lerchet évi tizenkét tallérért átveszi, ha ez segítségére lehet „nyilvános hivatalaiban.“

— Az nem megy, — jegyzé meg a polgármester; — Propf nem választhatja meg maga, hogy ki legyen a segédje, — ez a tanács jogaiba ütköznék. Uraim, vonuljunk vissza.

— Valóban, — mondá Streckfusz, midőn a tanács megint a zöld asztal mellett ült, — nem hittem volna, hogy városunkban ily kevés keresztény szeretet lakjék. Hanem ennek a szabadság és egyenlőség szédelgős eszméi az oka! Most minden libapásztor senator akarna lenni. Azelőtt a fiatal emberek szépen otthonn maradtak, megtanulták atyjok mesterségét, megnöszültek, családapák lettek, meghalnak, — és fiaikkal aztán szintén ugy történt! Most kifutnak a világba, és ha meghaltak, szülőhelyök tanácsához küldik gyermekeiket ellátás végett, és forradalmár eszméket terjesztenek, mint az a fiatal doktor, a kit Ochsenhausenban befogadtunk.

— Hagyj békét a doktornak, komán, — kiáltá Purzpichler. — Mit értesz te az orvosi tudományhoz!

— Purzpichler collegámuak igaza van, — jegyzé meg Wackelmann timár; — ő bizony kemény ficzkó, a ki mindig fején találja a szöveget! Ha a mult lövész-ünnepélyen a doktor nem mondta volna szemedbe az igazat, akkor — tudom — másképp beszélne felőle.

— Hát nem nevezett-e engem a doktor filiszternek, — kiáltá Streckfusz pék, öklével az asztalra ütve, — mert fegyvertárunk helyiségeit, a melyben még hat alabárd, három muskéta, egy vasvért, és egy régi bunda maradványa találtatik, nem akartam kórház felállítására átengedni? — Hanem ezen szabadsághősnek, a ki atyáink porait az ő tiszteletreméltó intézményeik felforgatásával megsérti s eszelős újításokat szeretne behozni, majd meg fogom én még mutatni, hogy ochs nhauseni senator vagyok!

— Igazad van, komán! — dörgé Darm mézsáros. — Az ochsenhauseni tanács ne tőrje, hogy akárminő jött-ment ember paczkázzék rajta. És te is, Wackelmann collega, jobban tennéd, ha városodhoz és szülőhelyedhez szitanál. Hanem te és feleséged — —

— Nos, mit akarsz velem és feleségemmel? — pattant fel Wackelmann.

— Oh semmit, épenséggel sem mit! — kiáltá gunyosan Darm. Hanem e pillanatban már fejéhez lett vágva a nehéz, rezes sarku biblia, mely az igazságszolgáltatás jelvénye gyanánt az asztalon feküdt. Darm, sulygyent vesztve, mint tagló-sujtotta bika zubant a földre székestül, a mellett estében görcsösen megragadta két szomszédját, kik — szintén félve, hogy lesnek — hasonlókép szomszédjaik után kaptak, úgy hogy pár másodpercig Ochsenhausen város egész tanácsa ijedten kapálózott, végre pedig a hosszú asztallal együtt nagy robajjal alázuhant. Wackelmann és Darm megragadták s a földön öklözték egymást, míg a polgármester, kinek orra vérzett, félig eltakarva a zöld asztalborító által, négykézláb kimászott az asztal alól.

A legnagyobb zavar közepett az ajtó halkán megnyílt és az ajtónálló, Löffler, betekintett. A szörnyű jelenet láttára a hü szolgál iszonyodva tördelé kezeit és fojtott kiáltást hallatott.

E meglepetés villámütés gyanánt hatott a földön heverő tanácsra. Az ajtónálló segítségével a senator urak egymásután talpra álltak, az asztalt és a székeket felállították, s a polgármestert az asztalterítőtől kiszabadították. Végre a polgármester annyira összeszedte magát, hogy szólhatott. Első haragkitörése is a szerencsétlen ajtónállót érte:

— Löffler, olyan ostoba számár, mint kelmed, nincs több a világon! — szidta az ártatlan segítőt.

— Boesánatért esedezem, tekintetes urak, — hebegé az ijedtségtől még mindig reszkette az ajtónálló, — csak azt akartam jelenteni, hogy a székvárosból a küldöncz megérkezett a kis Lerchevel, kit a böles tanácsnak át akar adni. Mindakettő ott künn áll.

E jelentés véget vetett a további jeleneteknek, — mert Darm és Wackelmann még mindig úgy méregették egymást, mint két felbőszült bika. Hanem a székvárosi hatóság küldöttének jelenléte miatt nem lehetett féket eresztetni a szenvedélyességnek.

Miután a harc nyomai annyira-mennyire el lettek simítva, parancsolá a polgármester, hogy a küldönczöt és a kis Lerchet vezessék be.

A küldöncz átnyujtá hitelesítő iratát, a gyermek átszolgáltatásáról nyugtát kért, aztán a polgármester meghagyá, hogy a városi vendégfogadóban a város költségén tartásák jól étellel és itallal, míg a székváros tanácsához intézendő választ megírják és neki kézbesítik. A fiu ideiglenes ellátásával Löffler ajtónállót bizták meg.

Midőn a déli harangszó a város atyáit hazahitta, a kis Lerche sorsa egyelőre el vala döntve. Streckfusz, a pék, büszkén főlemelt fejjel lépdelt végig az utcán, mert a tanácstestület — Wackelmann szavazata kivételével — egyhangulag az ő feladatává tette az ifju elhelyezését.

A mi a kis Lerchet illeti, ő szép, egészséges fiu volt, ki atyja halála előtt a gymnasium negyedik osztályát látogatta. Szorgalmas, eszes gyermek volt, hanem talán kissé nagyon is virgonez. Most persze vége volt vidorságának. Midőn Löffler őt lakására vezette s feleségének és gyermekének mint egyideig vendégöket bemutatta, a szegény, elhagyott fiu egy szögletbe húzódott és keservesen sirt.

Streckfusz mindent elkövetett, hogy a beléje helyezett bizalomnak a kis Lerchet illetőleg mielőbb megfeleljen. — Házról házra járt, s már harmadnap azt jelentheté a tanácsnak, hogy fáradozásait siker koronázta. Metzler takács hajlandónak mutatkozék, hogy a fiut inasnak fogadja és kitanítja, a miért nem kívánt többet, csak a város földjeiből három évre egy lánc krumpliföldet és a fiu részére évenként egy uj öltözék ruhát. A tanács e kívánalmat nem találta tulnagynak, s így a gyermek neki ünnepélyesen átadatott.

— Van-e kedved a takácsmesterséghez? — kérdezé Metzler az uj inast.

Ez szomoruan felelé:

— Nincs; én inkább szeretnék lelkész lenni.

— Az is szép pálya, — mondá a mester; — hanem a tanuláshoz pénz kell, fiam. Azért csak verd ki fejedből ezt a hiu gondolatot.

— Mennyi pénz kell ahhoz, hogy valaki lelkész lehessen? — tudakolá a fiu.

— Kétezer tallér, — felelé Metzler oly határozottan, mintha már számkönyvet vezetett volna a lelkészi pályáról.

(Folyt. köv.)

Tél végén.

Hova lett a hóterítő
Arzáról a természetnek?
Széjjeltépték, mint galambot
Vad ölyvek, a hó napfények.
Eltűnt végkép a rideg fagy
S eltűnt a táj pusztasága;
Uj élet jött hegyre-völgyre,
Erdőségre, rónaságra.

Melegebb lett s vigabb a nap,
Oly mosolygó az ég boltja;
Terhes, vadsetét felhője
Elszállott egészen róla.
Tiszta a magasság kékje,
Zöld a rét és zöld a berek;
Tengeren-tulról a fecskék
S golyák is már megjöttek.

Lombosak az erdő fái,
Fű- s virágos a sík keble;
Megeredt a madaraknak
Mindenütt már zengő nyelve.
Fent a légben a pacsirta,
Lent pedig a csalogányka
Hallat olyan gyönyörű dalt...
Figyel a vidék is rája.

Nem a téli szélvész zúg most:
Nyájas szellő száll susogva;
Lepke leng a virágok közt,
Méh és darázs repül zsongva.
Örül szívünk, hogy a tél már
Életének végén lebeg;
Felsohajtva mondja ajkunk:
Jöjj sietve vig kikelet!

Tavaszi első napján.

Eltűnt a hó, eltűnt a jég,
Vége lett a zivatarnak;
Gyengesége s hidegsége
Kihalt végképen a napnak.
Nem pusztá már s nem néma már
Sem a mező, sem a berek,
A zord telet valahára
Elkergette a kikelet.

Kizöldült az egész vidék,
Nyájas szellő tánczol rajta;
Erős s meleg a nap fénye:
A föld életét kicsalta.
Lombos erdőn és virágos
Réten madarak zengenek;
Gyönyöreivel a virányt
Előhozta a kikelet.

Leírhatlan vidámságban
S boldogságban úszik föld s ég;
Oh ez édes boldogságban
Van most egy szent egyenlőség.
A nappallal az éjszaka
Szépen fogott testvérkezet:
Kellemes nap-éjegyenre
Ébredett fel a kikelet.

Mily ohajtott s mily várva várt
Az évnék e dicső szaka;
Lehullt az ég gyászfelhője
S lehullt a szív búánata.
„Nincs többé bú, nincs többé gyász!”
Ez szól erdő s mező felett;
Örömeit csak úgy szórja
Mindenfelé a kikelet.

Városey Mihály.

A tündérek kedvencei.

— Mese. —

Volt egyszer egy hatalmas király, ki az egész világ országaiban kihirdette, hogy ő nősülni akar. De minthogy ezen király fiatal, jó, szép, híres és hatalmas volt, e szerint valamennyi királyleány férjül ohajtá őt.

Hanem a királykisasszonyok közül egy sem volt olyan szép, mint a szomszéd-király két leánya: Mária és Dora.

Máriának egy tündér volt keresztanyja, kit Thearózsának hittak, s ki őt mindenféle szép kézimunkára, festésre és zenére tanította. Dora hercegnő keresztanyja is tündér volt; ezt Zolnának (Zolna vagy ebszölő — Nachtschatten — igen szép, pompás virágú, de mérges növény, mely éjjel nyilik és kábító illatot lehel ki) hitták s ő keresztleányát megtanította szépen táncolni, lovagolni és koresolyázni.

E két tündér mindig jó barátságban élt egymással, s nem hasonlottak meg soha bűvészetök miatt. Még azon a napon, melyen valamennyi királyleánynak a fiatal király palotájában össze kellett gyűlniök, Zolna tündér meglátogatta Thearózsát bűvös palotájában, melynek falai a legfinomabb gyöngyház-kagylóból valának építve, s ha a nap rásütött, minden fal hét szint játszék, s az egész úgy nézett ki, mintha szivárványból lenne építve. Zolna egy virágkehelyben ülve érkezett, melyet két éjjeli pávaszem-lepke húzott a levegőben, ő maga mandola-virágszín ruhát és zöld fátyolt viselt.

Thearózsa salonjában fogadá őt, megölelték egymást, és nemsokára bejöttek a tündérek, s finom süteményeket és theát hoztak.

Midőn a rózsaszirm-kanapén helyet foglaltak, így szóla Zolna tündér:

— Bizonyynal tudom, hogy a fiatal király az én keresztleányomat, Dora hercegnőt fogja választani, ő legjobban fog neki tetszeni. Adtam neki egy bűvszert, s az által megnyeri szivét, azért aztán én kapom meg mind a hernyókat, melyeket a kertész tavaszkor a fákról le fog szedni. Már készítettem e végre egy nagy épületet, hol a hernyók befonhatják és bebábozhatják magukat, s ha a lepkék kibujnak, akkor mindig nyolezas fogattal fogok kocsizni, a többiek meg gyalog járhatnak. Kegyednek, kedves Thearózsa, azonban mindig rendelkezésére áll egy pár lepke, ha utazni akar. Ön leginkább kedveli a rókaszeglencz-fogatot, nemde?

— Igen, — felelé Thearózsa szeliden, — ezen lepkék szárnyai olyanok a napfényben, mint egy átlátszó aranylemez. De azt még sem tudom egész bizonyynal, vajjon éppen Dorát veszi-e nőül az ifju király. Én

is adtam egy bűvszert az én keresztleányomnak, Máriának. Azért nekem adja az egész ország méheit. A legfinomabb czukor a mézcukor, s én fölötte szeretem a czukorsüteményt, s ön is kap minden vasárnap egy egész tállal czukorsüteményt, édes Zolnám.

A két tündér még sokat csevegett. Zolna a palotának új bútorait dicséré, melyek szalagfüvel voltak behúzva, Thearózsa meg Zolna fátyolát dicséré, mely zöldre festett pókhálóból készült.

Ezután mind a ketten beleültek a tulipán-hintóba, s a fiatal király palotájába kocsiztak, hadd lássák, kit választand ő élettársaul.

A király palotájában nagyszerű bál volt, s a királykisasszonyok mind úgy tettek, mintha nem tudnák, hogy miért vannak ök itt, s folytonosan táncoltak a deli leventékkel és fiatal fejedelmekkel.

Dora hercegnő azonban kapott vala keresztanyjától egy kicsiny, vérpiros szegfűt, melynek illata annyira elkábítá minden táncosát, miszerint őt legszebbnek tartotta a sok szépek közül. Mária ellenben egy piczi kis tövisgalyat kapott vala keresztanyjától, melyet virágkoszorúja alá rejtve fűrtjei közt viselt, s ez okozá, hogy minden sziv, mely hozzá közeledett, szent áhitattal telt meg.

Az ifju király minden hölgygyel társalgott és tánczolt. S midőn Dorával a csárdást járta, azt gondolá magában: „Egyik sem olyan szép, mint ő!” — s már kezét akará megkérni, midőn a csárdásnak vége lett; s minthogy a következő franczianégyesre már felkérte volt Máriát, kénytelen vala szavát beváltani s az eljegyzést későbbre halasztani.

De midőn a szende Máriát felkereste s a tánczosok sorába állt, s gyöngéd liliumkezeskáját az övében tartá, ekkor így gondolá magában: „Még olyan jól nem esett soha semmiféle élvezet lelkemnek, szivemnek, mint az ő látása és közelléte, — olyan magasztos érzelem tölti el keblemet, — az egész világgal szeretnék jót tenni!” — Forró hálafohászt küldött az ég urához, hogy ezen kedves hajadonnal engedé őt találkozni.

Másnap pedig nyilvánosan ki lett hirdetve, hogy Mária hercegnő a király arája,

s nemsokára meg is tartották a vidám menyegzőt, nagy fényvel és pompával.

Dora volt a koszorúleány. S ámbár fájt neki, hogy nem ő lett királyné, mégis csak vigasztalta magát, miután első indulatában nővérét megkörmölte s drága csipkefátyolát összetépte. A nővérek ennek daczára szerették egymást, és Dorának meg lön ígérve, hogy minden bálban az udvarnál övé lesz az első táncz.

De a két tündér nem vált el oly jó barátságban, a mint ide jöttek vala. A tánczterem ablakait vadszölő futá körül s onnan nézték a báli jelenetet. Thearózsa fölötté örvendett kedvence győzelmének, és Zolna szerencsét kívánt neki ugyan, hanem belsejében csak úgy forrt az epe és méreg.

— Vajjon mit adott kegyed keresztleányának? — kérde gonosz mosolylyal. — Hatalmas büvszernek kellett lennie. Hiszen én Dorának kertem legszebb szegfűvirágát adtam, — teljes, nyiló és oly édes illatú, hogy minden embert elmámorított.

— Én? — felelé Thearózsa szeliden, — én csak egy szerény csipke galyat adtam Máriának. Egy t-ljesen kinyílt szegfű hamar elhervad, de a csipke-galyból idővel rózsató lesz, mely a legszebb rózsákat termi.

Zolna még valami udvarias bókot mondott, de titokban megfogadta, hogy megboszulja magát, s mindjárt azzal kezdte, menynyire sajnálja, hogy Thearózsát haza nem viheti hintójában, mert azonnal hosszú utra kell indulnia, pedig igen fontos ügyekben, s meg sem áll, a míg a Duna forrásához nem ér. S ezzel megragadá a gyepőt s a lepkefogat tova lebbent a holdvilágos éjben, s Thearózsa egyedül maradt a vadszölő levelei közt.

A szegény tündér reggel felé fájni kezdett könnyü, rózsaszírom-mezében, de azért nem esett kétségbe, hanem jó kedvvel a tánczterembe menekült, melynek ablakai nyitva maradtak, s belefeküdt egy fényes, puha holdsugarba, mely rézsút beömlött az ablakon, mint egy kifeszített függő-ág. Zolna pedig jól megfázott éjjeli utazásában s erős náthát kapott, s ezért aztán még jobban haragudott Thearózsára és kedvenczére.

Zolna ezentúl mindig roskedvü volt. Mert most is csak úgy, mint azelőtt, ügyet-

len bogarait kellett hernyóvadászatra kiküldenie, hogy fogatait kiegyésszithesse, s azok fogtak, a mit éppen kaphattak, s így történt, hogy a gonddal ápolt és hizlalt hernyókból valami fényes, tarka és aranyvagy ezüst-szárnyu atalanták, admirálok vagy pávaszemek helyett rút káposzta-szeglenczek bujtak ki a bábokból. Thearózsa csakugyan küldött neki minden vasárnap egy ékes kosárával finom czukorsüteményt, de neki az nem izlett, s gyomorgöresöket kapott tőle. S így mindig csak várta-várta azon időt, a midőn boszúját kitöltheti.

Hanem erre soká kellett várnia.

Mária királyné nagyon boldogan élt férjével, ki őt mindig egyenlően szerette és tisztelte, országának népe imádta a szép királynét, ki mindig kész volt a szenvedőket vigasztalni, a szerencsétleneket boldoggá tenni.

Két gyermeke született, egy fiúcska, kit Hollónak neveztek, mert haja olyan fényes és sötét volt, mint a holló tolla, s szeme úgy sugárzott, mint a fekete gyémánt, — és egy leányka, ezt Nefelejcsnek h'tták, mert szeme olyan kék, olyan kedves volt, mint a kristálypatak szélén nyiló legszebb nefelejcsvirág.

De midőn e két gyermek megszületett — édes anyjok meghalt. A király mély búban esett neje halála miatt; sehogy se bírta fájdalmát legyőzni, s hogy imádott Máriája mindig szeme előtt legyen, palotájának minden szobájába egy egy arcképet helyeztetett, mely őt ábrázolá.

Holló herczeg kitünő nevelést kapott, s már hét-éves korában tornázni, szépen olvasni és írni, s katonákat festeni tudott. Nefelejcs pedig kedves, szorgalmas kis leány volt, s négy-éves korában már kötött, verseket mondott fel s maga öltözködék és fésülködék.

Zolna tündér figyelemmel kíséré e két gyermeket születésök óta, mert ezeken akará boszúját kitölteni, miután anyjokat nem bánthatta, mert a tündérek csak gyermekek felett bírnak hatalommal, — s így Thearózsán is megboszúlhatja magát, mert tudta, hogy ő elhunyt keresztleánya gyermekeit épp annyira szereti, mintha csak az övéi lennének.

Terve a következő volt: valami módon nagy varázspalotájába fogja csalni a gyermekeket s ott aztán zöld esizekké változtatja, s azoknak folytonosan hernyókat kell szedniök az ő számára, hogy szebbnél-szebb lepke-fogatokkal kocsikázhasson. De csak úgy nyerhetett hatalmat a gyermekek felett, ha ráveheti, hogy atyjok iránt engedetlenség legyenek.

A király ugyan megengedte nekik, hogy a palotát környező kertekben járassanak és futkossanak, valamennyi szobába is bemehettek, — egyetlen egy, zöldre festett termet kivéve, mely egy hosszú folyosó végén nyílt, s melynek csak három fala volt. A negyedik fal helyett két márványoszlop tartá a tetőt, s ezen szabad kilátás nyílt egy nagy és mély tóra. A király attól félt, hogy a gyermekek egyszer vigyázatlanságból áteshetnének az alacsony korlátot, s belefulhatnának a tóba. Ezért szigorun megtiltotta nekik, hogy a zöld terem küszöbét át ne lépjék; és a nevelőnőnek is komolyan meghagyta, legyen gondja rá, hogy parancsa teljesíttessék.

Hanem a jó nevelőnő, kinek neve Madame Lenoir volt, s ki nagyon szerette az ananász-likört, egyszer szépen elszundikált a francia lezke alatt, és Holló meg Nefe-lejcs felhasználták ezen körülményt, s ki-osontak a meleg tanszobából.

(Folyt. köv.)

A „Kis Világ“-ból.

Honfi est-fohásza.

Mint szeretlek édes honom!
Isten látja, csak én tudom,
Ő tanuja az imáknak,
Melyek értted hozzá szállnak,
Édes hazám, magyarok szép hazája!

Itt e szegény öltöny alatt
Hiv szeretet árja fakad;
Szivem lelke értted lángol,
Értted élek halok bárhol,
Édes hazám, szeretet szép hazája!

Olykor kire legtöbb javad
Halmazod, rútúl megtagad;
Gyakran csak az szeret téged,
Kire a fájdalmat méred,
Édes hazám, szenvedések hazája!

Öröm vagy fájdalom éjjen,
Mindig kedves vagy énnékem;
Bárhol s mikor jó halálom,
Ez lesz utolsó fohászom:
Élj boldogul, magyarok szép hazája!

Zivatarban.

A zivatar hogyha meglep,
Erdőn avagy nyílt helyen,
Inkább verjen az esőcepp,
Mint mennykőtől baj legyen.

Fák alá ne vond magad be,
A magas tárgyat kerüld,
És ne menj füst- s tűz-közébe,
Mert a villám arra üt.

Bármily szörnyű dörrenésnek,
Nem kell félni mennykővét,
Mert hangját villám-ütésnek,
Az nem hallja már, kit ért.

A mennykőtől meg nem védhet
Semmiféle babona,

Ám ha lelked tiszta és ép,
Ugy ne félj sehol, soha!

A kis tornász.

A tornászat nagy élvezet,
Mely sok veszélyből kivezet,
Megedzi az erőt,
Csontot, szívet, velőt,
A vér vígan pezsg általa,
Sok hőst nyer tőle a haza.
Éltessük a tornászatot,
Mely eddig sok jót alkotott.

Mig mást a gondok sulya nyom,
Mi könnyen túlesünk azon,
Hisz félni nincs okunk:
Mi tornászok vagyunk.
Átugrunk legtöbb bajt, veszélyt,
S ha a baj tetőpontot ért:
Mi ennél is fölebb megyünk,
A baj nem árt itt sem nekünk.

Erős lesz szivünk és karunk,
Ha buzgó tornászok vagyunk,
S bár ki jó ellenünk,
Mi biztosan nyerünk.

ORISZARVU MALACZ.

Megmérközünk, ha jő a vész;
A tornász élni, halni kész.
Igen, karunk megedzve áll,
S a jelszó: győzni vagy halál!

Magyar szín.

Bérezek felől ragyog a szép szivárvány,
Kedves hazám hármasszínű mosolyg rám,
Zászlójaként szép hazámnak
Színei mind fönt pompáznak
Az égen!

Fehér, piros, zöld színe van e jelnek,
S e szép színek hármasszínű dolgot jelölnek,
Megérti azt minden magyar,
A ki élni, halni akar
Honáért.

A fehér szín hűségünket jelenti,
Piros a vér, mely hazánkért ömöl ki,
A zöld remény kezességünk,
Hogy kell még boldogul élnünk,
Ne féljünk!

Földobog hű szívem, látva e szép jelt,
Melyet talán egy kis angyal hordoz fent,
Hogy ha élénk tűnik e jel,
Szívünk értted dobogjon fel:
Magyarhon!

Sebők László.

Az orrszarvu.

(Képpel.)

Az orrszarvu — szintén egyik maradványa az ősvilágnak — ma már csak Ázsia s Afrika rengetegeit lakja. Hol a sugár pálmák, baobábok, adaseniák árnyában örök-tavas van az égető nap alatt, s hol a völgyekben fekete mocsárok bűzhödnék a hetekig romlott esők után, — ott a hazája az orrszarvunak, hol nyugodtan élhet egyedül hasának.

E rettentő falánk szörnyeteg mint a rémitő pusztító hatalom jelképe állt már a régiek előtt is. Jób ezt hozza fel az emberi tehetetlenség feltüntetésére, midőn találólag kérdi: „Azt hiszed, hogy jászladhoz kötheted az egyszarvut?“ S ezt szerezték meg a római főurak nagy áron (még az újabb időkben is 7000 forintot kelt el egy),

hogy az állatviadaloknál bámulatra ragadják hatalmuk iránt a népet.

Hossza 10—12 láb, magassága 6, de néha 7 lábra is felér, s rettenetes súlya 40—60 mázsa. Rohanásakor mint vékony fűszálak dőlnek szét körülötte a fiatal pálmák, s a legsűrűbb rengetegben is oly könnyen nyit utat magának, mint a nyul a gyenge vetés közt.

Egész élete evés- és alvásból áll. Ha az éhségtől vagy a rovaroktól kinezve elhagyja fekhelyét, előbb valami közeli mocsárnak tart, fülleg bedörzsöli magát a felturt iszappal, hogy a rovarok ne kinezhassák, aztán legelni megy, hol levelek, s azokkal néha 1—2 hüvelyk vastag galyak, kihuzgált bokrok, melyekről csak úgy nagyjából rázza le a földet, képezik eledelét. Néha azonban a rizs- és thea-ültetvényekhez is ellátogat, a gazdak temérdek kárára, mert képzelhetjük, hogy mennyit fogyaszthat el egy ily nagyehető egy ebédre, míg 4 láb hosszú s harmadfél láb átmérőjű bendője megtelik.

Végezván lakomáját, megint nyugalomra tér a sűrűbe, honnan csak messze hallatszó horkolása árulja el, hogy édes álmát felhasználhassa a vadász, s egész közelébe állva, agyonlődözhesse a csak lassan ébredőt.

De nem mindig sikerül ily mély álmában meglepni a szörnyeteget, s akkor aztán nem igen mondhatja a vadász a találkozásról: „Örvendek, hogy van szerencsém,“ — mert a felébredt óriás egypár bámuló pillantás után boszús fejesóvalással fejezi ki magas nemtetszését a tolakodó iránt, s a másik pillanatban már a tett követi a boszankodást, mikor aztán csak jügyes félreugrásokkal lehet menekülés, — mivel a dühében elvakult állat néha a legközelebbi tárgyat sem látva meg, elveszti szeme elől az üldözöttet, és aztán a körüllevő fákon töltve buszúját, néhánynak felszakgatja gyökereit, s azzal nagydühösen tovább vágat. Ha pedig netalán kikerülhetetlen a találkozás, akkor a vadász készen lehet az Anderson esetére, kinek lova egész derekán s a nyergen át ágyékáig hatolt az orrszarvu döfése. Képzeltetni, hogy egy ily csapás után sem lónak, sem lovagnak nem igen kell több.

Azonban az orrszarvun is látszik, hogy csak a körülmények teszik őt ily fenevaddá. A hol nincsenek elefántok (mint Java és Sumatra szigetén), melyekkel örökös harczot kell vívnia az ősi birtokért, s hol nem üldöztetik az ember által (főleg szarváért, melyről azt hiszik a benszülttek, hogy az ebből készült pohárban minden méreg elveszti hatását), ott oly szelid és engedékeny, hogy egy csaholó eb előtt is meghunyászkodva fut ez óriás állat.

Fiatalkorában elfogva, csakhamar úgy megbarátkozik az emberrel, mint köztünk élő kövér rokonai, házi sertéseink.

Ilyen az a fiatal orrszarvu-malacsz is, melyet képünk ábrázol a hamburgi állatkertből, mely egész szeliden nyájaskodik gondviselőjével.

Az orrszarvu most már csak gyér számmal fordul elő. Pedig az ősi hajdankorban még hazánk, sőt Szibéria síkjait is lakta, de ott most legfőleg csak temérdek esontjait s a befagyott földben egypár, bőröstül megmaradt példányát találhatni, — intőjelül, hogy „lenni, majd nem lenni“ sorsa egyaránt az állatfajoknak. E.

Öt hét léghajón.

Regényes utazás Afrikában.

(Képekkel.)

Verne Gyula után.

I.

Dr. Fergusson vakmerő vállalatot törte fejét: léghajón hatolni be Afrika szívébe . . . .

Fergusson atyja vitéz kapitány és hajóparancsnok volt, ki fiát kora-germekségétől fogva hozzászoktatta a tenger veszélyeihez. A derék fiu, ki a félelmet soha sem ismerte, eleven, kutató, vizsgálódó szellemet s bámulatos hajlamot mutatott a tudományos munkák iránt; a mellett oly ügyes, feltaláló észszel volt megáldva, melylyel minden bajból ki tudta vágni magát. Atyja halálakor a 22 éves Sámuel már egyszer körülhajózta volt a földet; az angol hadseregben szolgált Bengáliában, s nem egy csatában tüntette ki vitézségét. De a katonaelet nem elégítette ki; szerette a veszélyt, de nem parancsból vagy vezényszóra, hanem a maga rovására. Beadta te-

hát lemondását, s vadászpuskát és fűvész-táskát akasztva nyakába, bekalandozta Indiát, átrándult Ausztráliába, később el látogatott Amerikába, szóval igazán „világlátott“ férfi lett.

Mintegy 40-éves korában azonban eddigi utazásainál sokkal nagyobb vállalatot törte fejét; — Afrika belsejét, hol annyi felfedezőnek nyoma veszett, e titokteljes földrészt akarta ő beutazni, megismerni, a nélkül, hogy csak lábát is tenné a veszélyes földre. Afrika szívébe európai ember még nem hatolt be, — a Nilus forrásainak fölfedezése nincs még megoldva; ezt tüzte ki maga elé dr. Fergusson Sámuel, s ő oda, a hová az európai utazók még nem hatolhattak be, léghajón akart eljutni. Afrikát — közép táján — keletről nyugati irányban akará léghajói utjával átszelni, s kiindulási pontul Zanzibar szigetét választotta.

Mikor a tervnek az angol lapok utján először híre ment, voltak, a kik az egészséget ámitásnak tartották s Fergussonnak még létezését is kétségbevonták. A tetteges előkészületek azonban csakhamar minden kételyt eloszlattak. A készülétek Londonban tétettek. A lyoni selyemgyárakban nagy mennyiségű táfota rendeltetett meg a léggömbnek, s az angol kormány a „Resolute“ gőzhajót bocsátotta Fergusson rendelkezésére, Pennet kapitány parancsnoksága alatt, hogy azon maga és léggömbje az indulás helyére átszálltassék.

Leendő utitársait ő maga szemelte ki: jó barátja és egy inasa volt, — ezek lesznek kísérői.

Barátját Kennedy Dicknek (Richárd) hitták. Nyilt, határozott, makacs skót volt; szenvedélyes utazó, unalomig kitartó halász, csodásan ügyes puskás, s rettenthetetlen hegymászó. Herkulesi ereje daczára könnyű mozdulatu, a mit róla, fesztelen ülés- és heverésmódjából ítélve, első tekintetre senki sem tett volna fel. Fergussonnal még Indiában ismerkedett meg. Dick elefántokra és tigrisekre, Sámuel bogarakra és növényekre vadászott. De az utazás- és kalandvágyban megegyeztek. Midőn hazájokba térve elváltak, Dick megígérte, hogy ha Sámuel egyszer valamely világutra indul, kísérője lesz.

Fergusson nagyszerű tervét az ujságokból olvasta. S nem késett kimondani reá magában, hogy a terv képtelen, örült, eszeveszett. Mint jó barát egy percet sem késett: nyakába kanyarította koczkás skót nyakkendőjét, telepodgyászolta két kézi utitáskáját, hóna alá vette szöges botját és vászon esernyőjét, — a legközelebbi állomáson vasutra ült s Londonba sietett azzal az erős elhatározással, hogy barátját az örült tervről lebeszélje.

Fergussonat egy cseppet sem lepte meg, a mint barátja, Dick, szobájába lépett. Várta, sőt számított reá, hogy régi ígéretét beváltja s utitársa lesz.

Dick, ezt hallva, csak eltátotta a száját, s elfelejtett minden érvet, melyekkel a merénylet ellen küzdeni készült. Barátjának biztossága lefegyverezte. —

Lassankint mégis magához tért s összeszedte ellenvetéseit. Hiába. Sámuel azok mindenikét meg tudta erőltetni.

Ő mindent jól átgondolt s részletesen kidolgozott. Lég-hajójának szerkezete a tudomány eddigi vívmányait saját elmés találmányaival egyesíté. A kiindulási pont és az utazási idő megválasztása a légköri tünetmények teljes ismeretére s számbavételére volt alapítva. Egy szóval: minden előrelátva, mindenről gondoskodva volt. S Kennedy Dicknek nem maradt egyéb választása, mint: vele menni s részt venni veszélyeiben és dicsőségében, vagy hagyni őt magára. Barátsága nem habozhatott a kettő közt. Megadta magát.

Mondtuk, hogy Fergussonnak egy inasa

is volt, a becsületes, hű Joe, gazdájának keze-lába, mindenese, valódi árnyéka. Bezzeg ő, a mint nesztét vette ura terveinek, egy perczig sem kételkedett, hogy ez őt is magával viendi. Ha ő nem képzelhette magát gazdája nélkül, tudta, hogy ez sem lehet el nélküle. Ő nem is gondolt veszélyre, képzelni sem tudta, hogy veszély lehessen ott, hol dr. Fergusson intézkedik. Előtte természetes volt, hogy ura, ha egy érdekes

kirándulásra, vadászatra, utra megy, a mi hosszabb ideig fog tartani, inasát is magával vigye, hogy legyen, a ki megfőzze theáját, kitisztítsa ruháit s megtöltse puskáját. Ha tudta vagy gondolta volna, hogy talán nyakával játszik, azt ő szintugy a szolgálat-hoz tartozónak tekintette és eszébe sem jutott volna, hogy belőle valami különös érdemet csináljon magának.

A becsületes Joe a szobatisztogatás közben meg-megállott, kezében a porolóval, s figyelve hallgatá a tudor és Dick vitatkozásait, a mint kezökben a térképpel, az ut lehető vonalait számították. Ő, a jámbor, nem számított semmit; meg vala

győződve, hogy a mibe ura, a dicső dr. Fergusson Sámuel fog, az csak jól üthet ki.

ii.

Fergusson nem csak találmásra választá a lég-hajót utazása eszközeül.

— Ha léggömbünket szerencsétlenség érné is, — mondá a többi közt, — ha leszünk: ott vagyunk, mint a közönséges uton indult utazók, semmivel sem rosszabb

Kennedy Dick.

helyzetben; egy részét utunknak legalább megtettük baj nélkül. De ha szerencsétlenség nem ér, mennyi előnyünk lesz! Ha forrásunk van, főlebb emelkedünk, — ha fázunk, alább szállunk. A folyamok árjai, a járhatlan rengeteg erdők nem hátráltatnak utunkban; a hol meredek mélység ásít alattunk, veszély nélkül suhanunk el fölötte. Csak úgy ellebegünk az életünkre áhító vadak kunyhói vagy városai felett. Aztán nem is fáradunk el soha, —

szóval: kényelmes, pompás utazás lesz az!

— Szép, szép, — mondá fejcsóválva a skót; — de hát ha leesünk; akkor aztán nem is kelünk fel többet, összezuzzuk magunkat.

— Nem esünk le.

— De ha leesünk?

— Nem esünk le!

Ez világosan meg volt mondva, s Dicknek meg kellett rajta nyugodni.

Fergusson azonban, míg barátjával ily könnyedén beszélt,

komolyan folytatta előkészületeit. A léggömb elkészült, még pedig a legszigorubb számítások alapján, s elhatározta, hogy azt köneny- (hydrogén-) gázzal fogja megtölteni, mely $14\frac{1}{2}$ -szerte könnyebb a levegőnél. Léggömbjét úgy

készítette, hogy magassága 75, szélessége 50 láb lévén, ezzel mintegy 90 ezer köbláb térfogatu tojásdad gömböt nyert. Azonkívül a külső nagy léggömbbe még egy másikat is alkalmazott, melynek magassága csak 68, szélessége 45 láb volt; a belső gömbből a külsőbe csapó-ajtó nyílt, mely a kettő közt — szükség esetére — közlekedést engedett. E készülék azt az előnyt nyújtotta, hogy ha — lejjebb ereszkedés

széljából — a köneny egy részét ki kell eresztetni, csak a külső gömbből bocsátanak ki, s ha ebből mind kieresztenék is a könenyt, a belső gömb azért érintetlen maradna, s akkor a külső borítékot, mint fölösleges és alkalmatlan sulyt, el lehetne távolítani.

A léggömbhöz akasztott s az utasok és podgyászuk elhelyezésére szolgáló csónak, annak erős kötelei; továbbá négy, a tudor

által különös czélokra készített bádog-szekrény, az ezekhez való csövek; az utra viendő viz és élelmiszerek, fegyverek, hő- és légsulymérők stb., mind sulyaik szerint ki voltak számítva.

Gondoskodva volt végre a szükséges alateherről (ballast) is, váratlan esetekre, — melyekre azonban Fergusson számítani sem akart.

Február közepére az előkészületek be voltak fejezve, s a léggömbbel próbát tettek, mely fényesen sikerült. Joé nem tudott hová lenni örömeiben. Kennedy is kezdé már hinni, hogy csakugyan lesz a dologból valami. Fergusson csak kezeit dörzsölte, mint olyan ember, a ki előre bizonyos a maga dolgában.

(Folyt. köv.)

A három utitárs.

Az ördög az aknában.

— Egy Oroszországban élő német elbeszélése. —

Néhány év előtt életpályám Oroszország belsejébe vitt, hol ama czég, melynél mint bánya-igazgató valék alkalmazva, terjedelmes aknákat vásárolt, hogy ezeket most lehetőleg kiaknázza. Az erre szükséges intézkedés megtétele végett hosszabb ideig

a helyszínén kellett tartózkodnom, beleéltem magamat az ottani viszonyokba, megnyertem a parasztek bizalmát, a kik mindenféle ügyes-bajos dolgaikban hozzám fordultak tanácsért. Ezen állásomban lettem tanuja a következő esetnek:

Egy őszi délutánon szobámban ültem, midőn inasom egy bánya-munkást jelentett be. Én esodálokztam e fölött, mert jóllehet ezen emberek — mint mondám — nagyobb bizalommal voltak irántam, mint az orosz urak iránt, mindazáltal az ebéd utáni idő legkevesbbé sem vala az, melyet az orosz parasztek a fölebbvalóikkal való közlekedésre választani szoktak. Valami nagyon fontos dolognak kellett történni, a mi látogatómat arra bírta, hogy ebben az időben hozzám jöjjön, s ezért azonnal magam elé bocsátottam.

A parasztember belépett, körülnézett az egész szobában, betekintett az asztal alá, a díván alá, s a mellett görcsösen forgatta süvegét ujjai közt. Arcza feltünően sápadt volt, nagy fekete szemei ijedten meredtek a semmibe, s térdei szinte inogtak. Többször tett kísérletet, hogy szóljon, de nyelve megtagadta a szolgálatot, — míg végre nagy erőlködés után remegő ajkai félhangon suttozták:

— Uram, én láttam az ördögöt!

— Hol? — kérdezém.

— Oh, fogva tartjuk! — ezt már valamivel bátrabban mondá. — Lenn van az aknában s nem jöhet ki, az egész falu ott áll a bejárásnál.

— Jól van, Iván, — mondám, — majd elcsipjük ő kelmét.

A tapasztalás már megtanított, hogy teljesen hasztalan lenne ezen embert meggyőzni akarni arról, hogy az a valami, a mit ő és társai az aknában fogva tartanak, nem lehet az ördög.

Megparancsolám kocsisomnak, fogjon be három gyorslábú lovat, Iván barátomnak szíverősítőül egy pohárt égettborot adattam, aztán vele együtt szélsébséggel ama falu felé hajtattam, a hol az a rendkívüli esoda történt.

Oda érkezve, már maga az utca kinézése is tanusítá, hogy valami szokatlannak kellett történni, mi a lakosság figyelmét egészen igénybe vette. A henye asszonyok

és férfiak, kik különben fecsegve szoktak a viskók előtt ácsorogni, eltűntek, — a falu kihaltak látszott, — mindenki egy pontra sietett: a falu végén levő aknához.

Öregek és fiatalok, férfiak, nők, gyermekek álltak körül, a meglehetősen mély akna bejárását, s nagy hangon hadartak mindenfélét össze-vissza. Hogy az ördög saját magas személyében az aknában van, — az iránt csak egy vélemény uralkodott, abban senki sem kételkedett; ellenben nagyon élénken vitatták az abból folyó kérdéseket: vajjon az ördögöt ki kell e hozni menhelyéről? és vajjon kicsoda vállalkozik a veszedelmes feladatra, hogy az ilyen fogolynak öre legyen?

A föl- és leszállás ezen aknában még fölöttébb egyszerű módon megy végbe, tudniillik egy csigára alkalmazott kötél által, melyre egy darab fa van kötve. Már maga ezen készülék sem igen csalogató a leszállásra, s azonkívül én nem találtam oly fontosnak az okot, hogy személyesen lemenjek az aknába. Ezért hát nem fogadtam el a számomra szánt megtiszteltetést, s helyettesítő után néztem, a kit nemsokára fel is találtam azon emberek egyikében, a minők valamint mindenütt, Oroszországban is akadnak, a kik, ha valami vakmerő tettet kell végrehajtani, egyszerre ott teremnek, azt végrehajtják, s azután az ígért jutalmat zsebre rakván, megint eltűnnek.

Egypár pohár wodka előlegesen s három ezüst rubel kilátásban, valamint a többi parasztek barátságos vállveregetése és kéz-szorogatása, a kik maguk féltek lemenni, elegendők voltak arra, hogy az illető férfit a merész tette való vállalkozásra bírják.

Rá ült a fára, mint a lóra, s a csiga elkezdett forogni — oly gyorsan, hogy féltem, miszerint e szegény ember lezuhan az aknába. De jobban esett ki a dolog, mint gondolám, — szerencsésen leért, s most megkezdődött a tanácskozás, mit kelljen tenni az elfogott ördöggel?

A falu birája azon törte az eszét, minő biztos helyre zárassa a pokolbeli foglyot, s ha vajjon nem lenne-e tanácsos a városba küldeni katonai őrségért? Néhányan abban a nézetben voltak, hogy elő kellett volna a tűzfeeskendőket hozni, — mig mások szinte

bizonyosnak tartották, hogy szerencsétlen küldöttjüket a sátán széttépi és soha sem látja többé a napvilágot.

Ez utolsó aggálynak azonban nem sokára véget vetett ama körülmény, hogy a kötél mozogni kezdett, mi azt bizonyítja, hogy a lenn levőnek semmi baja. Nehányan most, miután a csiga mozgásban volt s az alvilág fejedelme pár perc múlva napfényre kerül, elszaladni készültek, — míg mások úgy vélekedének, hogy jobb lett volna az ördögöt az aknában hagyni s a bejáráshoz örököt állítani, a kik megakadályozták volna, hogy hirtelen kitörjön és a falat felgyujtsa.

Végre felbukkant az ördögvaszár fejé a sötét nyílásból, s diadalmasan kiáltá:

— Itt van! itt hozom!

A parasztok most az kezdték gondolni, hogy ő ördögi felsége bizonyára még sem lehet oly gonosz, mint a minőnek hitték, — közelébb tolakodtak, hogy azonnal megláthassák, és láttak ott egy Ural-hegységi óriás — fülesbaglyot, melynek nagy szemei úgy fénylettek, mint két tüzegolyó.

A csalódás igen nagy volt, és pedig annál érzékenyebb, minthogy a hír már a szomszéd falvakat is befutotta, s mindenfelől jöttek az emberek, a kik szintén élvezni akarták a csodás látványt, az ördög elfogatását.

A legnagyobb csalódás azonban a szegény ficzkót érte, a ki vélt hőstettét ily nevetségesen furesán végződni látta. Ő megkapta ugyan az ígért három rubelt, hanem az áldomás, melyet nehéz tettéért a falusiaktól kapott volna, füstbe ment.

Kérdésemre, hogyan fogta meg ezt az állatot odalenn, így adta elő a dolgot:

— Mikor leértem, valami tüzezt láttam; ekkor erősen behunytam szememet, oda kaptam, megragadtam és felhoztam. Hogy csak fülesbagoly és nem az ördög volt, — az bizony nem az én hibám.

Ez okoskodás ellen aztán semmit sem lehetett mondani.

A bagoly mindenesetre kitünő szép példány volt, mely jelenleg kitömvé iróasztalomon áll, mint emlék az ördögnek egy közép-oroszországi bányában való megjelenségét illetőleg.

Ifjusági könyvtár.

„Kis világ.“ A gyermekkor minden élet-körülményéhez s fölfogási képességéhez mért eredeti versecskék gyűjteménye. Irta **Sebők László**. Kiadja az érseki lyceumi könyvnyomda Egerben. E díszes kiállítású és hat csinos képpel ellátott 15 ivnyi mű, egy valódi gyermek-encyclopaediát képez, mely a gyermekvilág eddigi irodalma terén a maga nemében egyetlen. A mű majd kétszáz költeményt tartalmaz, s alig gondolható oly tárgy, mely az öt osztály valamelyikében a gyermek fölfogási képességéhez mérten ismertetve ne lenne, a könnyüded menetű s többnyire választékos rimű versecskében.

Míg az imaszerüek vallás-különbség nélkül adnak szívélyes szavakat a honfi vagy árva ajkaira, s rövid, velős jelmondatokban fejezik ki az erköles- és illemtan főbb elveit: a jó gyermek törvénykönyve a gyermeket ébredése első pillanatától kezdve az alvásig minden fölmerülhető körülmény közt vezeti. Az ismeretterjesztők naptól a tenger mélyeig, mesterségektől a gőzösök, táviró, villám ismertetéseiig magába foglal minden tudomány-ágot, s különösen a súly-, idő-, hossz-, higmérték és pénzérték ismertetése igen alkalmas a gyermek gyakorlati élet-világához. A névnap, újévi, vizsga előtti utáni mintegy 30 üdvözlőt a legkisebb kor négy rövid sorba foglalt kívánatától fokonkint emelkedik: míg a versek lehető változatosággal összeállítva tárják föl az ártatlan szívek előtt kedves tárgyakat. Általában az egész művet élénkség, igen könnyü világos nyelvezet, s legtöbb versecskében eredeti költői gondolat és jellemző gyöngédség lengi át, s annyi meglepő új kép, annyi érzés van kivált a hazafias rész darabjaiban, minden túlzás vagy erőltetett pathosz nélkül, hogy a szigorúbb ítészet előtt is megállhatnak.

Mint az előszó mondja: „E teljesen eredeti versekből füzött művecske bármily iskolakban használható, sőt a nagyobb korú gyermekek is találhatnak benne bőven maguknak valót. Bármennyire igyekeztem könnyen érthetővé tenni a fölvetett nehéz tárgyakat, — szól a szerző, — önkényt értetik, hogy magyarázatra még mindig szükség leszen, s a t. tanítók és nevelők teendője leszen fölhasználni azt, amivel a jóakarát nem fényleni, hanem használni akart.“ A szép kiállítású művet az egri érse. lyc. ami nyomda adja ki. **Egy kötött példány ára 1 frt. Finom velin papirosan, vászonba kötve 1 frt 50 kr. Dísz vászonkötésben 2 frt.** — Husvét, bérnálási, névnap, vizsgai s alkalmi ajándék gyanánt igen alkalmas. Megrendelhető Egerben a lyceumi könyvnyomdánál.

A 7-ik számban közölt talányok megfejtése:
 1) Petőfi Sándor. — 2) Sok kicsinyből nagy halom lesz. — 3) Téglavető. — 4) Tükör. — 5) Délibáb. — 6) Gyöngyös. — 7) Erekllye.
 A 8-ik számban foglalt talányok értelme:
 1) Budapest. — 2) Kenyérmező. — 3) Sárvár. — 4) Leány. — 5) Kék kő. — 6) Margitsziget.
 A 9-ik szám talányainak megfejtése:
 1) Lelkipásztor. — 2) Napoleon. — 3) Ki mint vet, úgy arat. — 4) Művészet.
 A 10-ik számban foglalt talányok értelme:
 1) Diósgyőr. — 2) Nagy-Enyed. — 3) Egyenes. — 4) Lencse. — 5) Ékesség. — 6) Zala-Egerszeg. — 7) Több a baj mint a vaj. — 8) Deák Ferencz.

A megfejtéseket beküldték: Babócsay Béla, Lehoczky Róza, Váradi Lajos, Braun Emil, Horváth Ádám, Horváth Pista, Popper Jenni és Berta, Kiss Berta, Tatai Benő, Balkó Piroska, Fabinyi Lajos, Konrátovcics Antal, báró Wimmersperg Ilon, Förster Gizela, Steiner Etel, Horthy Ilona és Mária, Bubreg Ilona, Gyöngyösi József, Bartsik József, Simonffy Béla, Szendy Jani, Vitális Róza, Kollerich Irma, Supka László és Etelka, Plachy Teréz, Speeziár Béla és Zsiga, Bányay Kornél, Kuliflay Lajos és Bella, Irinyi Tamás, Vértesi Gyula, Kulcsár Péter, Dessewffy Emil, Greiner Jenő és Sarolta, Fischer Gina és Etel, Breuer Adolf és Ilka, Sáska Dezső, Sáska Karolin, Heinrich Berta és Irma, Fejérvary Anna, Dobay Lajos, Kiss Kálmán, Kiss Vilma, Kiss Ernő, Saxum Izidor, Török Zolta, Halász Géza, Vránits Mari, Vageman Rozália, Thum Berta, Herrmann Erzsébet, Nagy Karolin, Szerényi Géza és Károly, Karay Ede, Schemczér Vilma, Fínkei Eszti, Kua Ilona, Kinizsy Zsuzsika, Tóth Mária, Garda Elíz, Hász Béla, Lónyay Ilona és Ferencz, Styukovszky Etelka, Forró Katalin, Ábrahám Sára és Anna, Neubauer Böske, Kaszberger Katicza, Molnár Mácsi, Gróf Mariska, Róck Etelka, Kölm Izidor, Hönigsfeld Vilmos, Grünbaum Lajos, Tóth Jenő, Mehnert Gusztáv, Ellenberger Hugó, Horváth Mariska, Nyitó Ferencz, Kupések Ede, Szabó Mariska, Frank Gyula, Száhlénder Ida és Irma, Kiss Ferencz, Erdélyi Pál, Kirinyi Lajos, Sántha Sándor, Kulcsár István, Pavletics Béla és Odón, Mészáros Mari, Aszalay Sándor, Fiedler József, Fiedler Etelka, Fiedler Janka, Szántay Rózsa, Császár Ilona, Kiss Berta, Steiner Mór, Junga Árpád, Pollák Irma, Emma, Aranka és Gizela, Göttl Irma, Marton Gyula, ifj. Gregus Zsigmond, Fiedler Vilma, Gámán József, Possert Emil, Bing Izidor, Gotthilf Dávid, Papp Géza, Szalgháry Irén, Greiner Etelka, Teleki Sándor és László, Tóth Juliska, Rudnay Ilona, Wladár Vilma és Biri, ifj. Ludvig János, Majoros Ilona, Elemér és Bella, Dallos Klemmi, Ábrahámffy Feri, Freund Béla.

A jutalmakat elnyerték: Schemczér Vilma, Bányai Kornél, Rudnay Ilona, Tatai Benő.

Talányok.

- 1) **Lónyay Ilona és Ferencztől.**
 1. 2. 3. Elmulott már valahára,
 5. 6. 7. 8. Ilyen erdő s mező nyárba'.
 1. 4. 5. Tíz van ilyen a százasban.
 8. 2. 7. Ez meg egy napban egyszer van.
 3. 6. Vadász sokszor szokta
 Eztet tenni nagyon.
 1—8. Erdei növényke,
 Kék virága nagyon.

- 2) 2. 1. Sok van ilyen az erdőben.
 8. 5. 4. Ezt meg tartják a kertekben.
 9. 1. 9. 1. Kedves a kis gyermekeknek.
 9. 5. 11. Ilyen van minden eselédnek.
 10. 8. 9. 3. 6. Minden helységben lakik ez.
 2. 7. 4. 5. 11. A fekete ilyen nem lesz.
 1. 11. Nézd meg a Kis Vasárnapi Ujságot,
 S ezen elbeszélést benne talárod.

Dallos Klemmitől.

Két elsőmet főleg az alföldön leled.
 Utolsó, ha tömött, ad kényelmes helyet.
 Földalatti kincsem aknázzák naponta.
 Egészen ott találsz, a hol foly a Róna.

Palmer Kálmántól.

- 4) et et r r 5)
 et et r r
 et et ész r ö
 et et r ö
 et et r r
 et et r r
- V 1 SZ**

Frank Gyulától.

1. 7. 8. 9. Igen csekély, mégis magasra törekszik.
 1. 4. 5. Alig van oly ember, ki tőle menekszik.
 3. 2. 5. Városon, mezőkön egyaránt talárod
 5. 2. 3. Május s júniusban örömet bejárom.
 1. 9. 8. 7. 10. Híres fürdő, melyhez olykor az ut sáros.
 6. 7. 8. 9. 10. Ez is, az egész is
 1—10. Egy-egy kulcsos város.

Illiny Sándortól.

4. 3. Rövid szócska csak ez a magyarnál,
 Ilyfélét a német hármát használ.
 5. 6. 7. 8. 9. Jó egy étel ebből lesz,
 Nagy zenekirály is ez.
 1. 2. Legszébb zene sem riasztja el,
 Jó kedved is ez temeti el.
 1. 2. 3. 4. Im e négyből ötöt kaphatsz
 5. 6. 7. 8. 9. Ötből négyet nem csinálhatsz.
 3. 2. 3. 4. Gyermekek ezt hön szeretik.
 És nagy gyorsan meg is eszik.
 1—9. A szakács ezt feldolgozza,
 Derekasán megkinozza,
 Jó gyomorfoltt lesz belőle,
 Izével szád már is tele;
 Éhes fiu neki kap mohón,
 Sokszor pedig még azon forrón,
 Bizony pedig később megbánja,
 E szokást ha majd el nem hagyja

Megfejtési határidő: április hó 20-dika.

TARTALOM.

Előfizetési felhívás. — A bűvész (Elbeszélés.) — Tél végén. — Tavasz első napján. — A tündérek kedvencei. (Mese.) — A „Kis Világ”-ból (Honfi est-fohásza. — Zivatarban. — A kis tornász. — Magyar szín.) — Az orrszarvu. (Képpel.) — Öt hét léghajón. (Képekkal.) — Az ördög az aknában. — Ifjúsági könyvtár. — Talányok értelme. — Megfejtők s jutalmazottak névsora. — Talányok.

Felelős szerkesztő: K. Beniczky Irma.

Kiadja és nyomatja: Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.)